

Herinneringen ontleend aan reizen te water, te voet, te paard en per spoor

<https://hdl.handle.net/1874/32170>

VERINNERINGEN,
ontleend aan Reizen

te Water, te Voet, te Paard
en per Spoor,

door

L. C. DUDOK DE WIT.

NIET IN DEN HANDEL.

AMSTERDAM

1881.

J. Geogr
4° 385

HERINNERINGEN,

ONTLEEND AAN REIZEN

TE WATER, TE VOET, TE PAARD EN PER SPOOR.

HERINNERINGEN,

ONTLEEND AAN REIZEN

TE WATER, TE VOET, TE PAARD EN PER SPOOR.

DOOR

L. C. DUDOK DE WIT.

NIET IN DEN HANDEL.

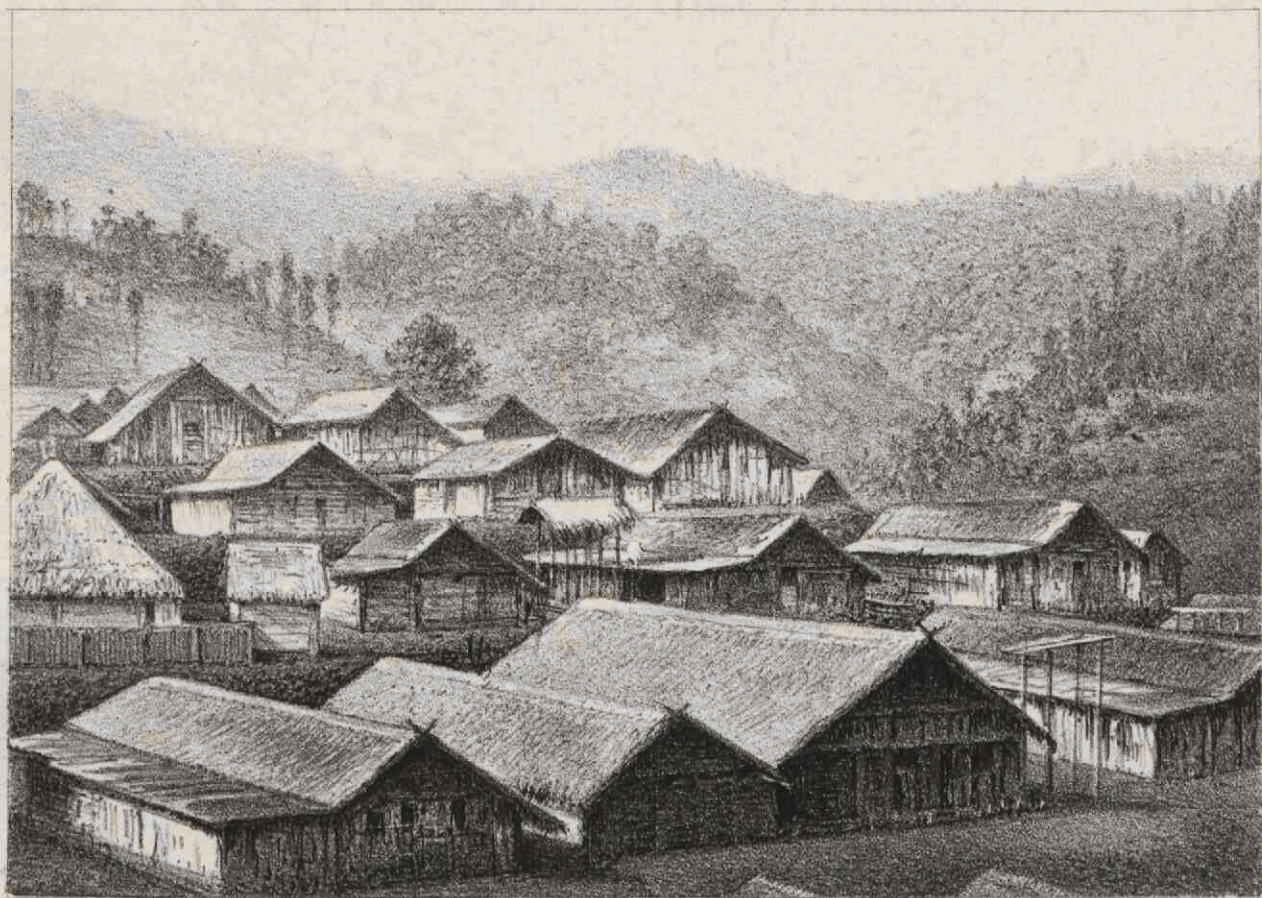

AMSTERDAM,

1881.

De tuin (Kebon) van Raden-Saleh bij Meester Cornelis.

De desza Tosari, op den weg van Pasarocan naar den Bromo.

Tjgergevecht (rampok).

Het kantoor der heeren Bähre & Kinder te Batavia.

Jessing & Co Lith. Amst.

Staljenen (lockang rompoet).

Toewijding

AAN MIJNE VRIENDEN.

Na eene genoegelijke reis van 96 dagen (Nieuwe-Diep naar Soerabaja), met het schip *Baltimore* (Kapitein G. H. Brakke), drukte ik Zaterdag den 24sten Juny 1865 den grond van Java.

Ik leerde het schoone eiland bewonderen, vooral nadat ik — na onderscheidene togten in den Archipel — gedurende zes maanden het te voet van Banjoe-wangie tot Anjer had doorkruist, de toppen zijner meest-verheven bergen had beklommen en met zijne verschillende bewoners kennis gemaakt.

Op die togten mocht ik het genoeg smaken, van vele personen blijken van welwillendheid en hulpvaardigheid te ondervinden. Dit deed den wensch bij mij ontstaan, hun een verhaal van die omzwervingen, als een blijk van erkentelijkheid, aan te bieden.

Beseffende dat dit eenvoudig verhaal op zich zelf weinig boeiends kon bevatten, verzamelde ik verschillende schetsen om het op te luisteren.

De platen kwamen gereed, en ook mijn handschrift was zoo ver gevorderd, om het ter perse te geven, toen verschillende overwegingen mij deden besluiten, het terug te houden. Een aanmerkelijk gedeelte bestond uit persoonlijke ontmoetingen, die, hoe aangenaam voor mij en, naar ik hoop, ook voor mijne gastvrienden, welligt minder aan het openbare leven moesten worden toevertrouwd, welligt zelfs smartelijke gedachten over den dood van betreurde betrekkingen zouden opwekken. Anderdeels had mijne reis naar Java zich verlengd tot eene reis rondom de Aarde, en was gevolgd door bezoeken aan verschillende Europeesche en Amerikaansche

Huishoudster (njaai).

*Oppasser bij den Resident
(Resident-oppas).*

*Kippenkoopman
(toekang-ajam).*

*Maloische jongen
(jongen).*

Fröding & Co. Hof Lith. Amst.

hoofdsteden. In zestien jaren kon zoo veel veranderd zijn, dat zonder nieuwe aantekeningen, ik mogelijk voedsel aan verkeerde voorstellingen zou geven.

Geleid door deze overwegingen, besloot ik mijne aantekeningen in portefeuille te houden. Aan het voornemen om verschillende personen, wien ik wilde verplichten, een album aan te bieden, bleef ik echter trouw. Men ontvang derhalve deze *Herinneringen en Beelden van 't eiland Java* als een blijk van erkentelijkheid en toewijding.

Wie geene gelegenheid heeft het schoone Java te gaan zien, zal, hoop ik, door deze platen eenig denkbeeld verkrijgen van het belangrijke dat men op zoodanige reis ontmoet.

De teekeningen zijn deels gevolgd naar photographiën, deels ontleend aan eigen schetsen. Die, welke ik van Porto Santo, Madeira en Amsterdam, van den Tafelhoek van Balie en Poelo Gilboan schetste, werden genomen op de vaart van Amsterdam naar Soerabaja, op den daarbij aangegeven afstand. Al die schetsen zijn door de firma TRESLING & Co. op steen overgebracht.

Ter eigen herinnering voegde ik aan deze bladen de reisrouten toe op Celebes, in Amerika en op twee wandeltogten van Amsterdam naar Parijs en Weenen.

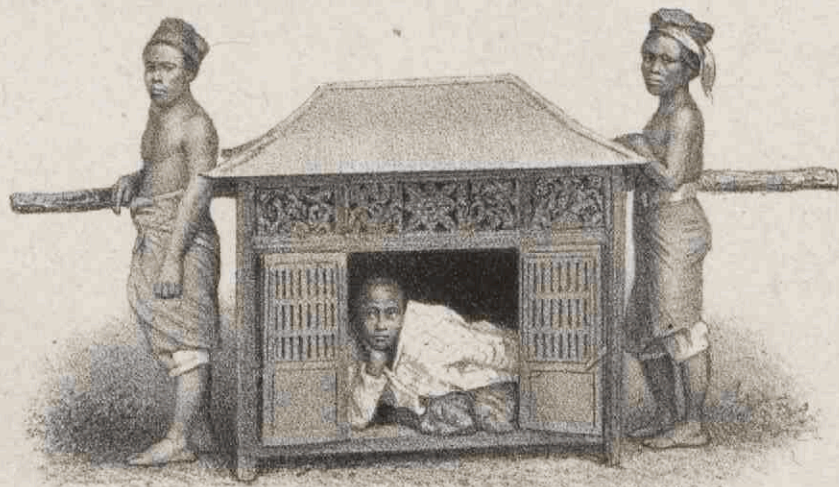
Mogt het blijk van erkentelijkheid en toegenegenheid, dat ik hiermede aanbied, in menigen huiselijken kring een genoegelijk uur verschaffen, zoo acht ik het doel dezer uitgave volkomen bereikt.

AMSTERDAM, Augustus 1881.

L. C. DUDOK DE WIT.

*Khar (pedalli), door esen (sappi'o) getrokken
en met suikerriet (teboe) beladen.*

Draagkoets (landoe).

Teesling & Co Lith. Amst.

Rijtuig (karella).

REIS DOOR OOST- EN MIDDEN-JAVA.

Fresling & Co Hof Lith Amst.

Cost-Indische Vruchten.

"Tempoeran" gelegen aan de rivier de Toenseng (Samarang.)

Gezicht op Randosarie (Samarang.)

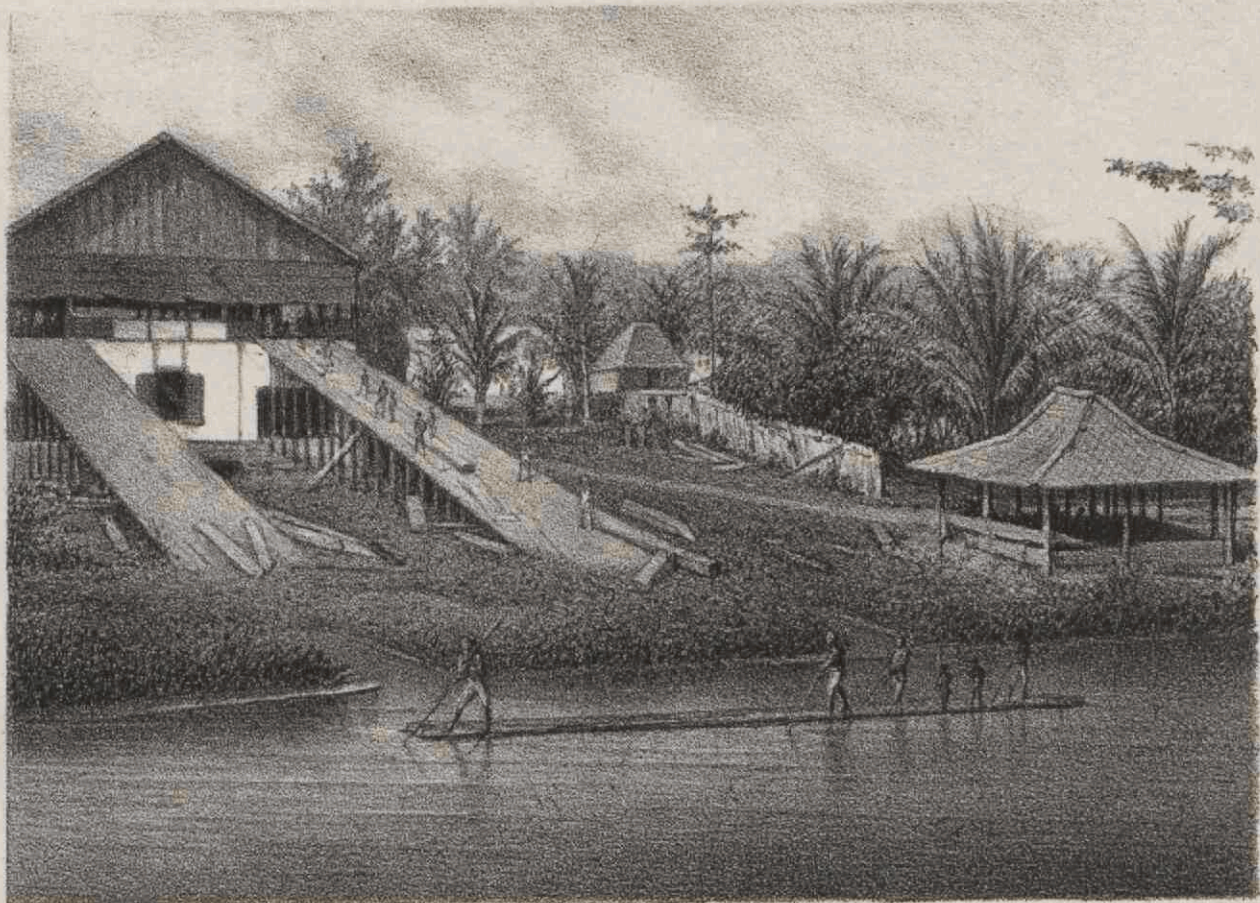
Trosing & Co. Hof Lath. Amst.

Reis door Oost- en Midden-Java,

MET RIJTUIG of TE PAARD,

van 1 July 1865 tot 10 January 1866.

Van Soerabaja naar Bangil	afstand 32 palen.
„ Bangil naar Pasaroean	„ 10 „
Uitstapje van Pasaroean naar het Meer van Gratie en terug, 20 palen. Verder naar het nabijgelegen Blaauwwater (Banjoe biroe) te voet.	
„ Pasaroean naar Soerabaja	„ 42 „
„ Soerabaja naar Kediri	„ 83 $\frac{1}{4}$ „
„ Kediri, over Bagor, naar Madioen.	„ 53 „
„ Madioen naar Soerakarta	„ 77 „
„ Soerakarta naar Djokjokarta	„ 43 $\frac{1}{4}$ „
„ Djokjokarta naar Magelang	„ 29 „
Uitstapje naar de overblijfselen van Mendoet (11 palen). Verder van Mendoet naar Boro Boedhor (2 $\frac{1}{2}$ paal). Terug naar Magelang (13 $\frac{1}{2}$ paal), te zamen 27 palen, te voet.	
„ Magelang naar Ambarawa	„ 23 „
Uitstapje van Ambarawa naar Banjoe biroe en terug, 6 palen, te voet.	

Zaagmolen van den Heer Pietermaat bij Samarang.

Desfa Fosari op weg naar den Vulkaan „de Bromo“ bij Paseroean.

Verling & Co Lith. Amst.

Van Ambarawa naar Samarang afstand 25 palen.

Uitstapje van Samarang naar Fort Willem I de hoofdvesting
van Java, heen en terug 50 palen, te voet.

„ Samarang, over Demak en Koedoes, naar Pattie „ 49 $\frac{1}{4}$ „

„ Pattie, over Koedoes en Demak, naar Samarang „ 49 $\frac{1}{4}$ „

„ Samarang naar Soerabaja.

Van Samarang naar Rembang 72 $\frac{3}{4}$ palen.

„ Rembang „ Toeban 64 „

„ Toeban „ Soerabaja 72 $\frac{1}{4}$ „

te zamen 209 „

Een paal is lang 1507 meters of 400 Rijnlandsche roeden, of 16.3 minuut.

*Heizer van Solo of Soerakarta
(Soedochoenan).*

Soedochoenan te paard.

Het Blauwwater (Banjoe-broe).

Javansche huisgezins (famili).

Hessing & C. het 1ste Aanst

REIS PER STOOMBOOT DOOR DE MOLUKKEN.

TRESLING & CO HOF-LITH AMST.

HET HOF VAN DJOKJOKARTA ONDER SULTAN HAMANGKOE BOEWONO VI.

1. Hamangkoe Boewono VI in Javaansche kostuum.	8. Raden. Moes Adat (Leon.)	15. Raden. Sjoe. Ksio. Nigoro (Oudste Dochter)
2. Hamangkoe Boewono VI in Generaals uniform.	9. Pangeran. Soero. Mataram (Leon.)	16. Raden. Sjoe. Danoe de. Ningsat (2e id.)
3. Ratoe. Kentjono (Sultane)	10. Pangeran. Perbojo (Leon.)	17. Raden. Sjeng. Moorsulab (3e id.)
4. Raden. Sjoe. Sepoeh (Bijwijf)	11. Drie Leons.	18. Raden. Sjeng. Saripah (4e id.)
5. Raden. Sjoe. Radno de. Ningsoro (Bijwijf)	12. Raden. Teomengoenj. Danoe de. Ningsat (Schoonzoon)	19. Raden. Sjeng. Moestokimuh (5e id.)
6. Pangeran. Ngabehie (Oudste Leon.)	13. Raden. Teomengoenj. Soero. Nigoro (Schoonzoon)	20. Raden. Sjoe. Ngabehie
7. Pangeran. Adhie. Kooswemo (Leon.)	14. Raden. Sjeng. Khar. Khatun	21. Raden. Sjeng. Sepinuh (Nicht)

De Prinsen van Solo of Soerakarta.

Keizerlyke danseressen (serimpi's).

Dansmeid (rongking) en musikant (moedikan).

Verkoop bij de L. A. van der

Reis per Stoomboot door de Molukken,

PER KONING WILLEM III.

(Kommandant M. H. MUNNICH).

Van 16 January tot 6 February 1866.

Vertrokken	16	January	1866	van	Soerabaja.
Aangekomen	18	"	"	te	Macassar.
Vertrokken	20	"	"	van	Macassar.
Aangekomen	22	"	"	te	Koepang, op Timer.
"	25	"	"	"	Delhi, op Timer.
"	27	"	"	"	Banda.
"	1	February	"	"	Amboina.
"	3	"	"	"	Boeroe.
"	4	"	"	"	Ternate.
"	6	"	"	"	Kema, op Celebes.

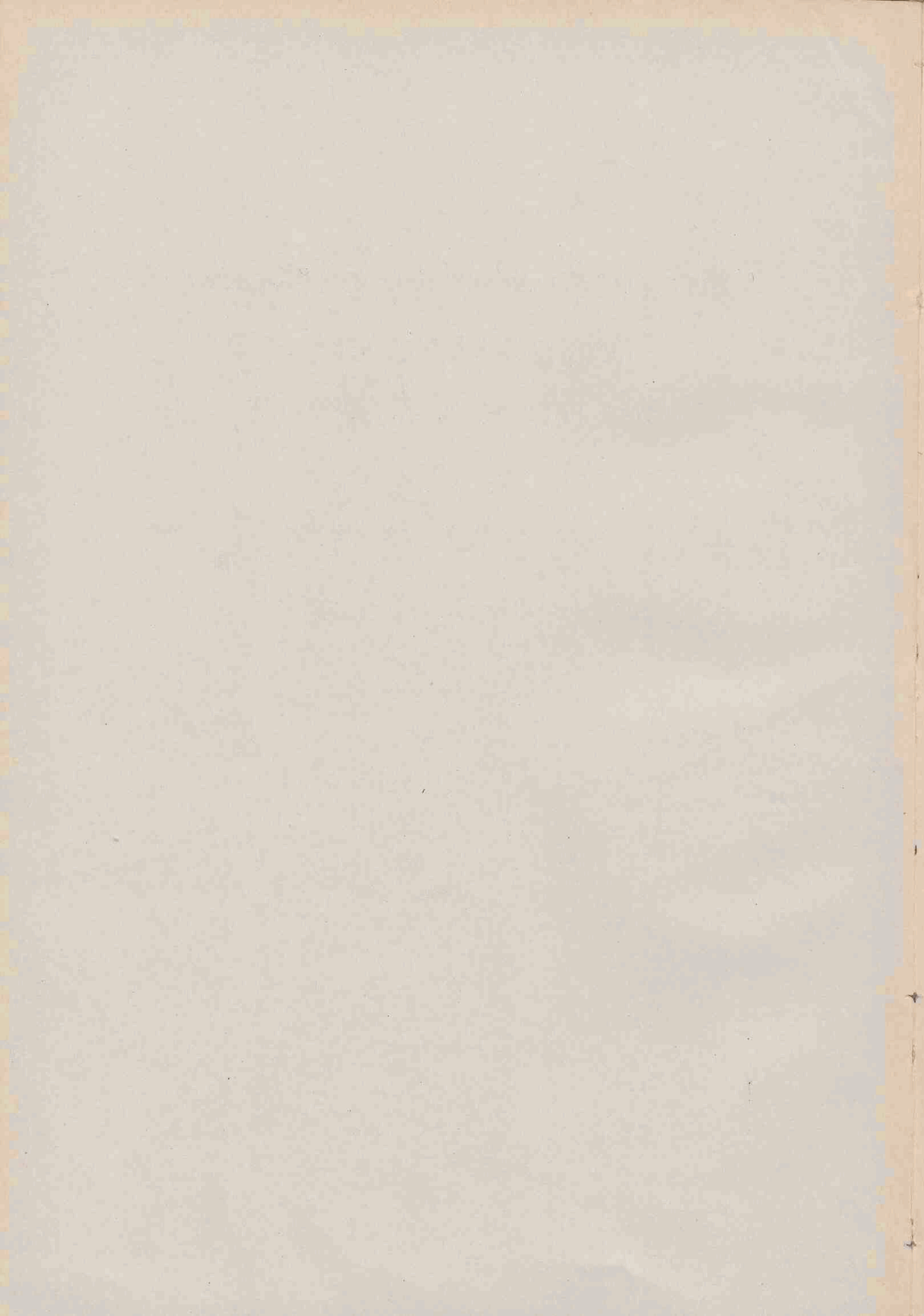

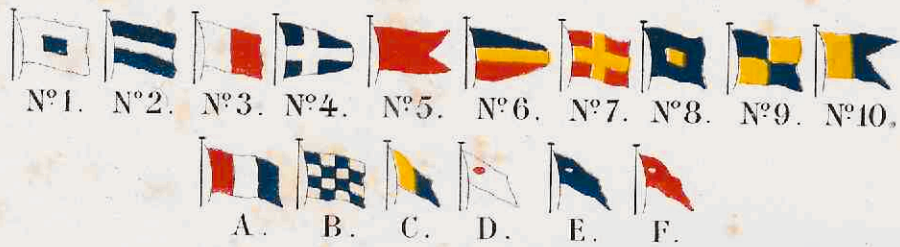
Winkeltje (Waring.)

Suikerfabryk „Karang Anom,” eigenaar A. P. Dezentje (Soerakarta.)

Tresling & Co Hof Lith. Amst.

A. Telegraaf-slag. B. Verzamelplaats-slag. C. Dummer-wimpel.
 D. Eerste onderscheidings. E. Tweede onderscheidings- & F. Derde onderscheidings-wimpel.
 D. alleen geheschen. Bevestigend, E. alleen geheschen. Ontkennend, & F. alleen geheschen. Beantwoording.

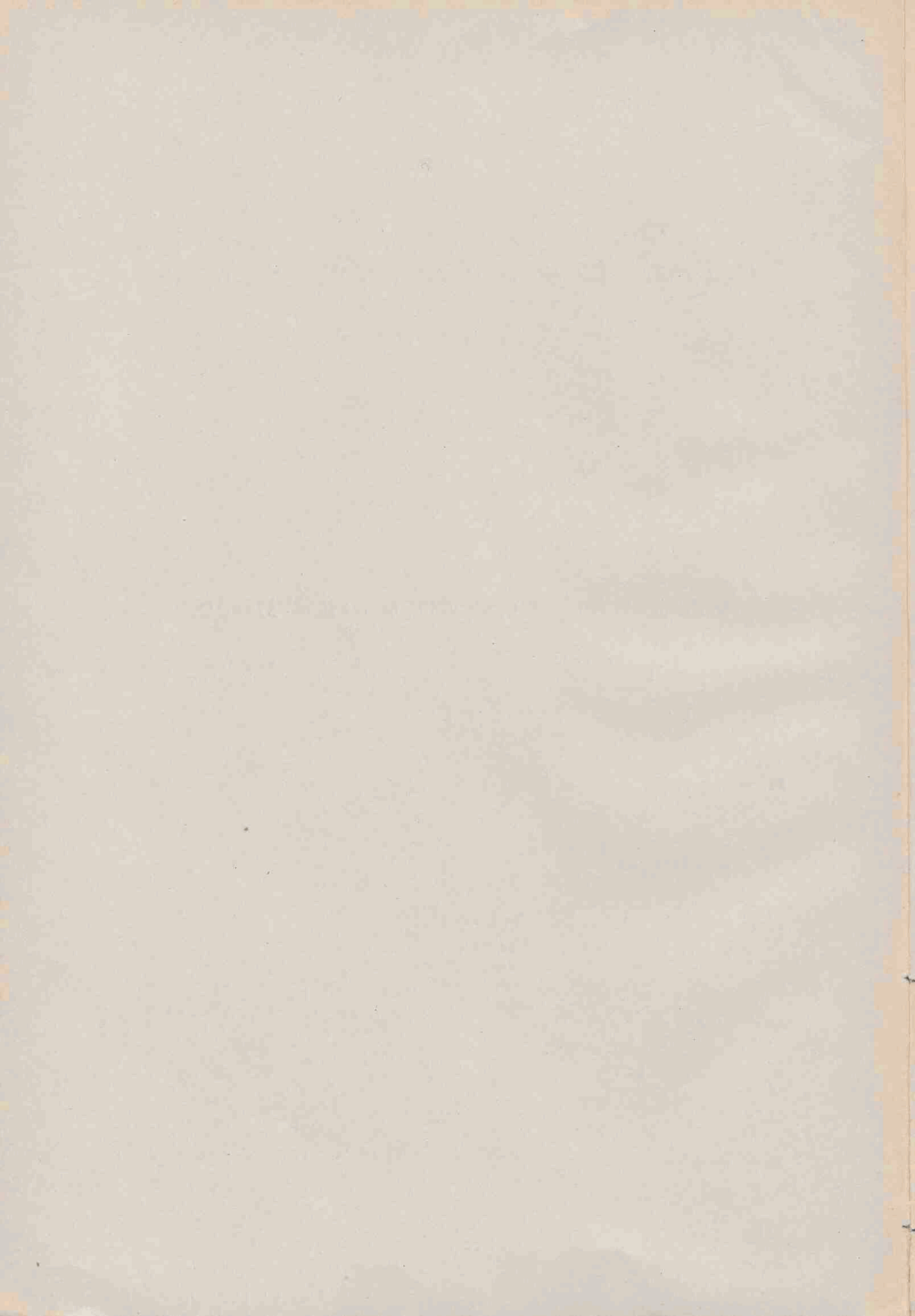
WANDELTOGT OP 'T EILAND CELEBES DOOR DE MINAHASSA.

Rondhouten en staand Tuigage

VAN EEN

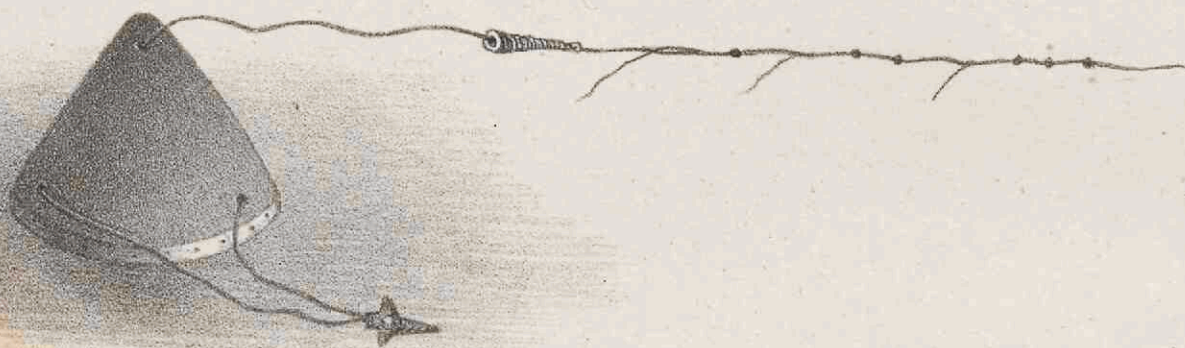
FREGATSCHIP.

1. Fokkemast.
2. Grootemast.
3. Bezaansmast.
4. Boegspriet.
5. Kluiverboom.
6. Voorsteng.
7. Grootesteng.
8. Kruissteng.
9. Buitenkluiverboom.
10. Lange Voorbramsteng.
11. Idem Grootbramsteng.
12. Idem Grietjesteng.
13. Fokkera.
14. Grootera.
15. Bagijnera.
16. Voormarszeilra.
17. Grootmarszeilra.
18. Kruisra.
19. Voorbramra.
20. Grootbramra.
21. Grietjera.
22. Voorbovenbramra.
23. Grootbovenbramra.
24. Bovengrietjera.
25. Bezaansgaffel.
26. Groote gaffel.
27. Voorgaffel.
28. Spaansche Ruiter.
29. Papegaaistok.
30. Voormars.
31. Grootemars.
32. Kruismars.
33. Grietjzaling.
34. Grootbramzaling.
35. Voorbramzaling.
36. Fokkestag.
37. Grootstag.
38. Bezaansstag.
39. Voorstengestag en leider.
40. Grootstengestag.
41. Kruisstengestag.
42. Kluiverleider.
43. Voorbramstag.
44. Grootbramstag.
45. Grietjestag.
46. Buitenkluiverleider.
47. Voorbovenbramstag.
48. Grootbovenbramstag.
49. Bovengrietjestag.
50. Waterstagen.
51. Kluiverstampstag.
52. Buitenkluiverstampstag.
53. Achteruithouders.
54. Voorstengeperdoens.
55. Voorbramperdoens.
56. Voorbovenbramperdoens.
57. Grootstengeperdoens.
58. Grootbramperdoens.
59. Grootbovenbramperdoens.
60. Kruisperdoens.
61. Grietjeeperdoens.
62. Bovengrietjeeperdoens.
63. Fokkewant.
64. Grootwant.
65. Bezaanswant.
66. Voorstengewant.
67. Grootstengewant.
68. Kruiswant.
69. Voorbramwant.
70. Grootbramwant.
71. Grietjewant.
72. Fokkebras.
73. Grootebras.
74. Bagijnebras.
75. Voormarszeilbras.
76. Grootmarszeilbras.
77. Kruisbras.
78. Voorbrambras.
79. Grootbrambras.
80. Grietjebras.
81. Voorbovenbrambras.
82. Grootbovenbrambras.
83. Bovengrietjebras.
84. Fokke toppenend.
85. Voormars toppenend.
86. Voorbrams toppenend.
87. Voorbovenbrams toppenend.
88. Groote toppenend.
89. Grootmarse toppenend.
90. Grootbrams toppenend.
91. Grootbovenbrams toppenend.
92. Bagijne toppenend.
93. Kruis toppenend.
94. Grietje toppenend.
95. Bovengrietje toppenend.
96. Bezaans piekval.
97. Bezaans gaffelgaarden.
98. Groote gaffelgaarden.
99. Voorgaffelgaarden.
100. Vlaggelijn.

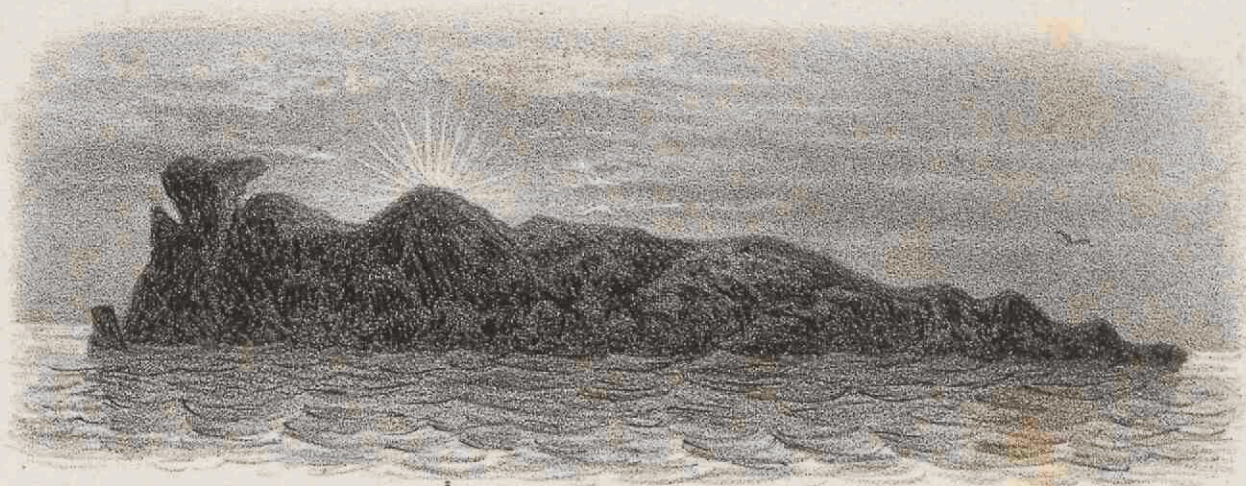

*De eilanden Porto-Santo en Madeira,
uit het noordwesten te zien, op 4 tot 5 mijlen afstand,
zeilende het schip op $32^{\circ}46'$ Noorderbreedte en $17^{\circ}35'$ Westerlengte.*

Logplankje.

*De zuidzijde van het eiland Amsterdam, op één mijl afstand,
zeilende het schip op $37^{\circ}37'$ Zuiderbreedte en $77^{\circ}32'$ Oosterlengte.*

Wandeltocht op 't Eiland Celebes door de Minahassa.

~~~~~

Van 7 tot 28 February 1866.

Van Kema (over Ajer madidi) naar Menado, ter lengte van.	21	palen.
„ Menado naar Tomohon, klimmende 2500 Rijnlandsche voeten, over den berg Empong	15	„
„ Tomohon (over 't Meer van Lino) naar Kolongan atas.	11 $\frac{1}{2}$	„
Uitstapje te paard naar Rambunan en terug, 4 palen. Verder een bezoek aan de watervallen bij Tintjep en Timbukar en terug, 10 palen.		
„ Kolongan atas bij Sonder naar Langowan.	10	„
„ Langowan naar Kakas, terug over 't meer van Tondano.	4	„
Uitstapje te paard naar den waterval Tonseä lama.		
„ Tondano naar Ajer madidi	13 $\frac{1}{2}$	„

Van 1 tot 14 Maart.

Van Ajer madidi naar Tondano, ter lengte van.	13 $\frac{1}{2}$	„
Uitstapje te paard naar Roeroekan en terug, 8 palen.		
„ „ „ „ Toelian ketjil „ „ 8 „		
„ „ „ „ Pangolombian „ „ 9 „		
25 palen.		
„ Tondano naar Langowan, over 't Meer van Tondano en Remboken.	14 $\frac{1}{2}$	„

*Het eiland Pandita, op een afstand van 6 mijlen;
in het N. ½ O. tot N. t. W.*

*De Tafelhoek van het eiland Bali,
uit het O. ½ O. op een afstand van 1 ½ mijl;
zeilende het schip op 8° 51' Zuiderbreedte en 115° 2' Oosterlengte.*

Treling & Co Hof Lith. Amst.

*Poelo-Gilboan of het Duiveneiland,
uit het Oosten, op een afstand van 1 tot ¾ mijl.*

Van Langowan naar Ratahan, ter lengte van	10	palen.
„ Ratahan naar Tombatoe	12	„
„ Tombatoe naar Belang	14	„
„ Belang naar Ratahan	9	„
„ Ratahan naar Langowan (klimmende 2400 voeten).	28	„

Van 15 Maart tot 4 April.

Van Langowan naar Woewoek, ter lengte van	16	„
„ Woewoek naar Amoerang	13	„
„ Amoerang naar Koemeloembuay	15	„
Uitstapje te paard naar Tokin.		
„ Koemeloembuay naar Amoerang (klimmende 1313 R. Vt.	19	„
„ Amoerang naar Tanawangko	21	„
„ Tanawangko naar Menado	18	„
„ Menado naar Talawaan (klimmende 500 voeten).	11	„
Uitstapje te paard naar Tetej en terug, $2\frac{3}{4}$ paal. Verder naar Likoepang en terug naar Talawaan, 30 palen.		
„ Talawaan, over Kema, naar Menado	40	„

Vertrokken den 13den April van Menado, per stoomboot, door de
Straat van Macassar.

Aankomst den 20sten April te Soerabaja.

Vertrokken den 28sten April van Soerabaja, per stoomboot, naar
Banjoewangie.

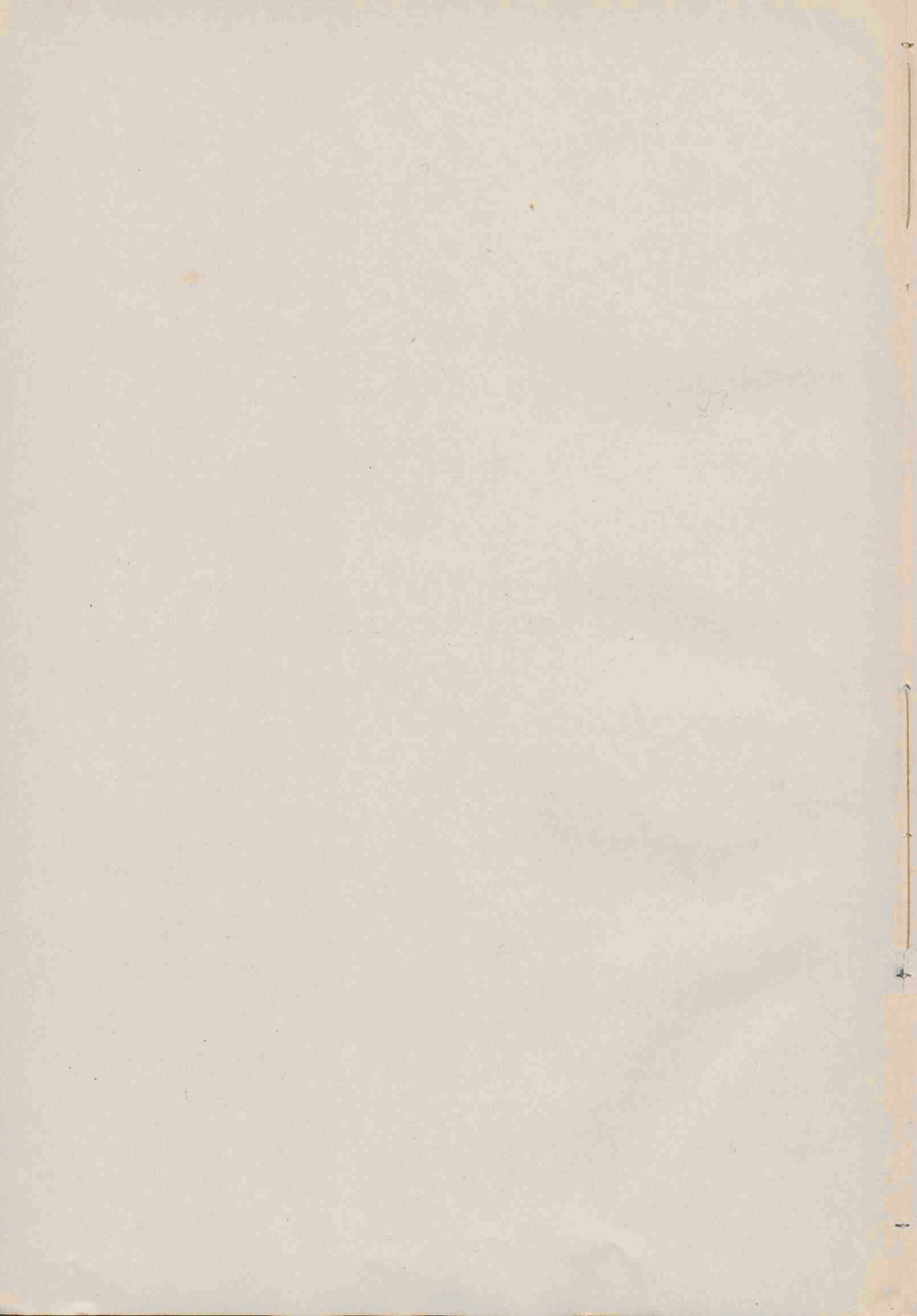

L.C. DUDOK DE WIT'S TOGTEN OP JAVA.

0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50
Java palen

— Reizen te voet.
— Reizen te paard, per rijtuig of per vaartuig.

WANDELTOGT OP JAVA, VAN BANJOEWANGIE OVER
ANJER NAAR BATAVIA.

Wandeltocht op Java, van Banjoewangie, over Anjer, naar Batavia.

Van 1 tot 15 Mei 1866.

Van Banjoewangie naar Soemoer, ter lengte van	13 ³ / ₄ palen.
„ Soemoer naar Badjoel matie (op de grens van Bezoekie)	9 ¹ / ₄ „
„ Badjoel matie naar Soember waroe	15 „
„ Soember waroe naar Ardjassa	14 ¹ / ₂ „
„ Ardjassa naar Siteo bondo	9 ¹ / ₂ „
„ Siteo-Bondo naar Wono sarie	17 „
„ Wono sarie naar Bondo wosso.	8 „
„ Bondo wosso naar Wringin	10 „
„ Wringin naar Bezoekie	8 „
„ Bezoekie naar Phaiton	14 ¹ / ₄ „
„ Phaiton naar Pedjarakan.	10 ¹ / ₂ „
„ Pedjarakan naar Probolingo.	14 „

Van Probolinggo naar Tongas, ter lengte van	8 $\frac{1}{2}$	palen.
" Tongas naar Redjassa	9	"
" Redjassa naar Pasaroean	5	"

Van 16 Mei tot 1 Juny.

Uitstapje te paard van Pasaroean, over Pasirpan en Tosarie, naar den vulkaan de Bromo (7326 voet hoog) en terug, 56 palen. Van Pasaroean over Singo sarie naar Malang, heen en terug, 70 palen.

Van Pasaroean naar Bangil, ter lengte van	10	palen.
Uitstapje te paard naar Priegen, p. m. 1500 voeten stijgende. Daags daarna naar den waterval Trettes. Van Priegen naar den zwavelberg Walirang. Van daar, over Priegen, naar Bangil terug, per rijtuig.		
" Bangil naar de suikerfabriek Sroenie	21	"
" Sroenie naar Soerabaja	11	"

Van 2 tot 16 Juny.

Van Soerabaja naar Grisseo, ter lengte van	11 $\frac{1}{2}$	palen.
Uitstapje per rijtuig van Grisseo naar Soetjie, 4 $\frac{1}{2}$ paal. Vervolgens naar Girie, 3 palen. Verder per tambangan (vaartuig) naar Soerabaja terug.		
" Soerabaja naar de suikerfabriek Krian	21 $\frac{1}{2}$	"
" Krian naar Modjo kerto	13	"
" Modjo kerto naar Modjo warno	17	"
Uitstapje te paard van Modjo warno naar de dessa Ngoro en terug, $\pm$ 12 palen. Den volgenden dag naar de overblijfselen der oudheden van Dewi rimbie en terug, $\pm$ 16 palen.		
" Modjo warno naar de suikerfabriek Poerwo asrie of Malian, langs een binnenweg	17	"
" Poerwo asrie naar Kediri	16	"
" Kediri naar de tabakplantaadje Pingier sarie	17	"
" Pingier sarie naar de tabakplantaadje Srengat	10	"

Van 17 tot 30 Juny.

Van Srengat naar Blitar, ter lengte van	8 $\frac{1}{2}$	palen.
Uitstapje te paard van Blitar naar de overblijfselen der oudheden van Panetaran en terug, 49 palen.		
" Blitar, over Boro en Ngoewoet, naar Toeloeng agoeng	23 $\frac{3}{4}$	"
" Toeloeng agoeng naar Tangoel	14 $\frac{1}{2}$	"
Uitstapje te paard van Tangoel naar de marmergroef Wadjak, en terug, 40 palen.		
" Tangoel naar Prigie	13 $\frac{3}{4}$	"
" Prigie naar Trengalek.	27 $\frac{3}{4}$	"
" Trengalek naar Soeka radja, klimmende 2600 voeten	11	"
" Soeka radja naar Sawoe	16	"
" Sawoe naar Ponorogo.	13	"
Uitstapje te paard van Ponorogo naar het meer Ngebel, 44 palen, klimmende $\pm$ 2500 voet.		
" het meer Ngebel naar de kokende waterbron bij de dessa Soekian en terug	4	"
Terugtoegt te paard van het meer Ngebel naar Ponorogo, 44 palen.		
" Ponorogo naar Madioen	20	"
(Onderweg stilgehouden bij de mineraalwaterbron Ngoemboel prajang). Uitstapje per rijtuig van Madioen naar de suikerfabriek Redjosarie en terug, 22 palen.		

Van 1 tot 15 July.

Van Madioen naar Ngawie, ter lengte van	22 $\frac{1}{2}$	palen.
" Ngawie naar Kedong paron.	8 $\frac{1}{2}$	"
Uitstapje te paard naar Ngandoeng en terug, 6 palen.		
" Kedong paron naar Blora	30	"
" Blora naar Rembang	25	"
" Rembang naar Joana.	15	"

Van Joana naar Pattie, ter lengte van	9	palen.
Uitstapje per rijtuig naar de suikerfabriek Trangkil, en terug.	15	palen.
" Pattie naar de suikerfabriek Pakies (langs een binnenweg) . . .	15	"

Van 16 tot 30 July.

Van Pakies naar Bandjara (over Tajoe en Keling), ter lengte van . . .	23½	palen.
" Bandjara naar Japara	10½	"
" Japara naar Koedoes	23	"
" Koedoes naar Klamboe	16	"
" Klamboe naar Poerwodadie	12	"
Uitstapje te paard van Poerwodadie naar Wiro sarie, zijnde 43 palen. Van daar over Koewoe (zoutmodderwellen) naar Kradenan en terug over Medang ramessan naar Wiro sarie, 46 palen. Verder van Wiro sarie naar Poerwodadie, 43 palen.		
" Poerwodadie naar post Dangie en langs een binnenweg van Dangie naar het „Eeuwige vuur“. Weder terug naar Dangie en verder naar Goeboek	33	"
" Goeboek naar Kedoeng djatie	7	"
" Kedoeng djatie naar Tempoeran en terug	8	"
" Kedoeng djatie, over Broemboeng, naar Samarang	24	"
" Samarang naar den vulkaan Merapie, uitstapje heen en terug te voet.		
1e dag van Samarang— Oenarang	13	palen.
2e " " Oenarang—Salatiga	18	"
3e " " Salatiga—Ampel	10	"
4e " " Ampel over de koffijplantaadje Soeka- . . . Boemie naar den Merapie.	15	"
. . . . . en terug	56	" 112 "

Van 1 tot 15 Augustus.

Van Samarang naar Bodja, ter lengte van	18	palen.
„ Bodja naar 't koffijland Djatie kalangan (afdeeling Mangir)	3	„
„ Djatie Kalangan naar 't gezondheids-etablisement Pelantoengan (binnenweg over Bodja, Soekoredjo en Selokaton)	33	„
„ Pelantoengan naar Limpoeng, over Dlissen en Tersono	10	„
„ Limpoeng naar de suikerfabriek Kalimattie	22	„
„ Kalimattie naar de suikerfabriek Wonopringo	14	„
„ Wonopringo naar Pekalongan	9	„
. . . . . Uitstapje per rijtuig van Pekalongan naar Kalimattie, 5 palen.		
„ Kalimattie naar Batoer (over Bandjar sedajoe)	41	„
„ Batoer naar 't Djiënggebergte (op de grens van Bagelen), en terug	14	„
„ Batoer naar Karang kobar	12	„
„ Karang kobar naar Bandjar negara	13	„

Van 16 tot 30 Augustus.

Van Bandjar negara naar Poerbolingo, ter lengte an	29	palen.
„ Poerbolingo naar Bobotsarie	7	„
„ Bobotsarie naar Priatten	10	„
„ Priatten naar den Slammat, een vulkaan ter hoogte van elf duizend voeten. Deze bestegen, en den volgenden dag van den Slammat naar Djatie negara	22	„
„ Djatie negara naar Tagal	21	„
„ Tagal naar de suikerfabriek Djatie barang langs Brebes, welke laatste plaats zoowel van Tagal als Djatie barang op 8 palen is gelegen	16	„

Van Djatie barang naar Boemiajoe, ter lengte van	35 ³ / ₄	palen.
" Boemiajoe naar Poerwokerto	26	"
" Poerwokerto naar Banjoemaas	10	"
Uitstapje te paard van Banjoemaas naar Dawoehan (begraafplaats der Regenten van Banjoemaas) en terug, 5 palen.		

Van 1 tot 17 September.

Van Banjoemaas naar Tjilatjap (binnenweg), ter lengte van	30	palen.
Per tambangan (vaartuig) naar 't eiland Noesa-Kembangan. De forten gezien Banjoe juappa en Karang bollong.		
" Tjilatjap naar Sidhoredjo.	27	"
" Sidhoredjo naar distrikt Wonoredjo	18	"
" Wonoredjo naar Bandjar.	12	"
" Bandjar naar Tjiamies.	16	"
" Tjiamies over Tjigaloegoer naar 't Meer van Pendjaloe	28	"
" Pendjaloe naar Koeningan	25	"
Uitstapje te paard naar den vijver Tjigoegoer en terug, 4 palen.		
" Koeningan naar Cheribon	22	"
" Cheribon naar Tangkil, en terug	4	"
" Cheribon naar de suikerfabriek Paroeng djaja	18	"
" Paroeng djaja naar de suikerfabriek Kadhipatten, op de grens der Preanger Regentschappen, naar Soemedang	18 ¹ / ₂	"

Van 18 tot 30 September.

Van Kadhipatten, langs Karang sambong, ter lengte van	27	palen.
" Soemedang naar de theeplantaadje Djatie nangoer	15	"
" Djatie nangoer, over den vulkaan Goentoer, naar Garoet	33	"
" Garoet naar Wanaseda	9	"

Van Wanaseda naar Telaga-Bodas (Meer) ter lengte van	6	palen.
" Telaga-Bodas naar Garoet	15	"
" Garoet naar de theeplantaadjen Waspadah en Tjikadjang, deels langs een binnenweg	21	"
" Tjikadjang naar Tjisoeroepan	3	"
" Tjisoeroepan naar den berg Papandajang en terug	7	"
" Tjisoeroepan naar Passir kiamies	9	"
" Passir kiamies naar Tjiparai	21	"
" Tjiparai naar Bandong	13	"

Van 1 tot 15 October.

Van Bandong naar Tjimahie, ter lengte van.	6	palen.
" Tjimahie naar den waterval van dienzelfden naam en terug.	8	"
" Tjimahie naar den pasangrahan Radja mendala. Onder weg den zijtak ingeslagen ter beklimming van den berg Tangkoeban prahoe	16	"
" Radja mendala naar Sangiang tjikoro en terug	10	"
" Radja mendala naar Tjiandjoer.	18	"
" Tjiandjoer naar het gezondheids-etablisement Sindanglaja, een weg die 1400 tot 3400 voeten klimt	12 ^{1/2}	"
" Sindanglaja naar Tjipannas en den vulkaan Gedeh beklommen.		
" Sindanglaja over den berg Megamendong (4660 voet) naar Buitenzorg	24	"
" Buitenzorg naar Tjampea	8	"
" Tjampea naar Koeripan	7	"
" Koeripan naar Tange (land Bolang)	23	"
" Tange naar Tjikoppo majak	6	"

Van Tjikoppo majak over Madja naar Tjikandie oedik, ter lengte van	19	palen.
„ Tjikandie oedik over de suikerfabriek Soeka sarie naar Pandeglang	25	„

Van 16 tot 27 October.

Van Pandeglang naar Tjiringien, ter lengte van	22	palen.
„ Tjiringien naar Anjer	25	„
„ Anjer naar Tjilegoen	11 ¹ / ₂	„
„ Tjilegoen naar Serang (hoofdplaats van Bantam)	10	„
„ Serang naar Tjirenang	17	„
„ Tjirenang naar Tanara (grens van Bantam), langs een binnenweg	5	„
„ Tanara naar Tangerang	26	„
„ Tangerang naar Batavia	15	„

Van 27 October en 2 November.

Van Batavia naar Weltevreden	3	palen.
„ Weltevreden naar Meester Cornelis	4	„
„ Meester Cornelis naar Buitenzorg	32	„
„ Buitenzorg naar Batavia	39	„

REIZEN IN OOST-INDIË, NAAR CHINA, JAPAN EN AMERIKA.

Reizen in Oost-Indië, naar China, Japan en Amerika.

- 2 November 1866. Vertrokken per stoomboot van Batavia naar Samarang en Soerabaja.
- 11 December " Teruggestoomd van Soerabaja naar Batavia.
- 16 " " Vertrokken van Batavia naar Singapore, per stoomboot *Minister Fransen van der Putte*.
- 17 " " Aan wal gegaan te Muntok (Banka).
- 19 " " Aan wal gegaan te Riouw.
- 20 " " Aankomst te Singapore.
- 23 " " Vertrokken van Singapore, per stoomboot *Cambodge*.
- 26 " " Aankomst te Saigon (Cochin-China).
- 27 " " Vertrokken van Saigon.
- 1 January 1867. Aankomst te Hong-Kong (China).
     Uitstapje per boot naar Macao (3 uren stoomens).
     " " " " Kanton (6 " ").
- 21 " " Vertrokken van Hong-Kong, per stoomboot *Glengyle*.
- 23 " " Aankomst te Amoy.
- 27 " " Aankomst te Shanghai.
- 7 February " Vertrokken van Shanghai, per stoomboot *l'Alphée*.
- 11 " " Aankomst te Jokohama (Japan).
     Van Jokohama naar Jedo (Tokio) te paard (rit van 3 uren).
- 27 " " Vertrokken van Jokohama per stoomboot *Colorado*.

20 Maart 1867. Aankomst te San Francisco (California).

Uitstapjes naar Oakland, Cliff-House, Mariposa en Yosemite-Valley.

30 " " Vertrokken van San Francisco, per stoomboot *Golden Age*.

7 April " Aankomst te Acapulco (Mexico).

14 " " Aankomst te Panama.

14 " " Vertrokken per spoor van Panama naar Aspinwall ($2\frac{3}{4}$ uur).

14 " " Vertrokken van Aspinwall per stoomboot naar New-York.

22 " " Aankomst te New-York.

De terugreis naar Europa is vermeld op bladz. 34.

Reizen in Noord-Amerika.

Bij mijn eerste bezoek (April—Mei 1867) in de Nieuwe Wereld, vertoefde ik in eenige hoofdplaatsen, t. w. Boston, Philadelphia, Baltimore en Washington, bezocht den beroemden waterval de Niagara en de tegenover New-York gelegen stad Brooklijn (Breukelen).

In November 1874 te New-York voor de tweede maal, met de stoomboot *Baltic* (*White-Star-Line*) komende, stoomde ik, per Eriespoor van Jersey-City, andermaal naar de Niagara (17 uren), van daar naar Detroit in Michigan (9 uren), en verder naar Grand-Rapids (Kent-County, in Michigan, 8 uren). Van daar vertrok ik langs Chicago en Ottumwa naar Pella (Marion-County in Jowa). In beide Hollandse koloniën ondervond ik van familieleden en andere personen vele blijken van vriendschap. Mijn terugkeer vond plaats den 19^{den} December van New-York per *Republic* (*White-Star-Line*).

Den 5^{den} October 1876 met de boot *Germanic* van Liverpool vertrokken naar New-York, bezocht ik allereerst de tentoonstelling te Philadelphia. Daarna deed ik de reis van New-York naar Pella, per rijtuig naar Oskaloosa, om daarna per spoor, langs Mason-City en Austin, St. Paul (Minnesota) te bereiken. Het uitstapje dat ik deed naar den waterval Minnehaha en over Minneapolis terug, kan ik mijn vrienden zeer aanbevelen.

Per spoor van St. Paul te Milwaukee (Wisconsin) aangekomen, stak ik het meer Michigan over naar Grand-Haven, en stoomde vervolgens regelrecht verder naar New-York. Gebeurtenissen in Europa noodzaakten mij te vertrekken met de boot *Adriatic* van de *White-Star-Line*, die den afstand naar Liverpool van 2 tot 11 December aflegde.

Ten vierden male bezocht ik Noord-Amerika in 1879. Den 18^{den} January van Liverpool per boot *Scythia* (van de *Cunard-Line*) vertrokken, vertoefde ik tot den 5^{den} April in de Nieuwe Wereld. Ditmaal bezocht ik, van New-York vertrokken, eerst Grand-Rapids en wendde mij daarna naar Virginia. Van Richmond ging ik naar Matoax (Amelia-County), waar ik bij een oud vriend eenige aangename dagen doorbragt, tot berigten uit het moederland mij deden besluiten, om, hoe ongaarne ook, terug te keeren. Uit dien hoofde begaf ik mij van Richmond naar New-York, langs de hoofdplaatsen Washington, Baltimore en Philadelphia. Mijn vertrek vond plaats met de *City of Chester*, van de *Inman-Line*, op den 5^{den} April.

Terugkeer van New-York naar Amsterdam.

- 11 Mei 1867. Vertrokken van New-York, per stoomboot *Denmark*.
 24 " " Aankomst te Liverpool.
 27 " " Vertrokken van Liverpool per spoor.
 27 " " Aankomst te London.
 9 Juny " Vertrokken van London per spoor naar Dover, van daar naar
                   Calais per boot en verder per spoor naar Parijs.
 9 " " Aankomst te Parijs.
 30 " " Vertrokken van Parijs.
 30 " " Aankomst te Amsterdam.
-

WANDELTOGTEN VAN AMSTERDAM NAAR PARIJS EN WEENEN.

Wandeltochten van Amsterdam naar Parijs en Weenen.

Togt naar Parijs.

1	Juny 1874.	Van Amsterdam naar Vianen, langs Nieuwersluis, Breukelen (Rustuur op Slangevecht) en Utrecht.	10	uren.
2	" " "	Vianen naar Oosterhout, langs Lexmond, Meerkerk, Arkel en Gorinchem. Van daar per stoomboot naar Sleeuwijk. Verder langs Nieuwendijk en Raamsdonk naar Oosterhout.	10	"
3	" " "	Oosterhout naar Rijkevorsel, langs Breda, Ginneken, Strijbeek (op de Belgische grens) en Hoogstraten	8	"
4	" " "	Rijkevorsel naar Brussel, langs Lier en Mechelen.	16	"
5	" " "	Brussel naar Braine le Comte, langs Halle. .	8	"
6	" " "	Braine le Comte naar Maubeuge, langs Mons, Bois-Gourdon (op de Fransche grens) en Bellignies	12	"
7	" " "	Maubeuge naar le Cateau, langs Hautmont, Leval en Landrecies.	13	"
8	" " "	le Cateau naar St. Quentin, langs Bohain. .	9 ¹ / ₂	"
9	" " "	St. Quentin naar Noyon, langs Ham en Guiscard.	10	"
			96 ¹ / ₂	uur.

	Transport.	96 $\frac{1}{2}$	ur.
9 Juny 1874.	Van Noyon naar Parijs, langs Compiègne, Senlis en le Bourget, van des avonds 9 uur tot één uur voor middernacht op den 10den	26	"
"	Amsterdam—Parijs..	122 $\frac{1}{2}$	uur.
Vertrokken van Parijs den 18den Juny naar Amsterdam.			

Togt naar Weenen.

1 Mei 1875.	Van Amsterdam naar Amersfoort, langs Naarden, Baarn (Rustuur op Lommeroord), en Soest.	9	uren.
2 " " "	Amersfoort naar Apeldoorn, langs Voorthuizen en 't Kamp van Milligen	8 $\frac{1}{2}$	"
3 " " "	Apeldoorn naar Ruurlo, langs Voorst, Zutphen en Vorden	8 $\frac{1}{2}$	"
4 " " "	Ruurlo naar Gescher, langs Groenlo, de Duit- sche grens bij Zwiłbroek en Vreden	8 $\frac{1}{2}$	"
5 " " "	Gescher naar Münster, langs Coesfeld en Bil- lerbeck	9 $\frac{1}{2}$	"
6 " " "	Münster naar Beelen, langs Telgte en Warendorf.	7 $\frac{1}{2}$	"
7 " " "	Beelen naar Delbrück, langs Rheda, Wieden- brück en Rietberg.	9 $\frac{1}{2}$	"
8 " " "	Delbrück naar Warburg, langs Paderborn, Lichtenau en Scherfelde	12	"
9 " " "	Warburg naar Cassel, langs Calden	8	"
10 " " "	Cassel naar Eiterhagen, langs Wellerode	4	"
11 " " "	Eiterhagen naar Nentershausen, langs Span- genberg.	8 $\frac{1}{2}$	"
			93 $\frac{1}{2}$ uur.

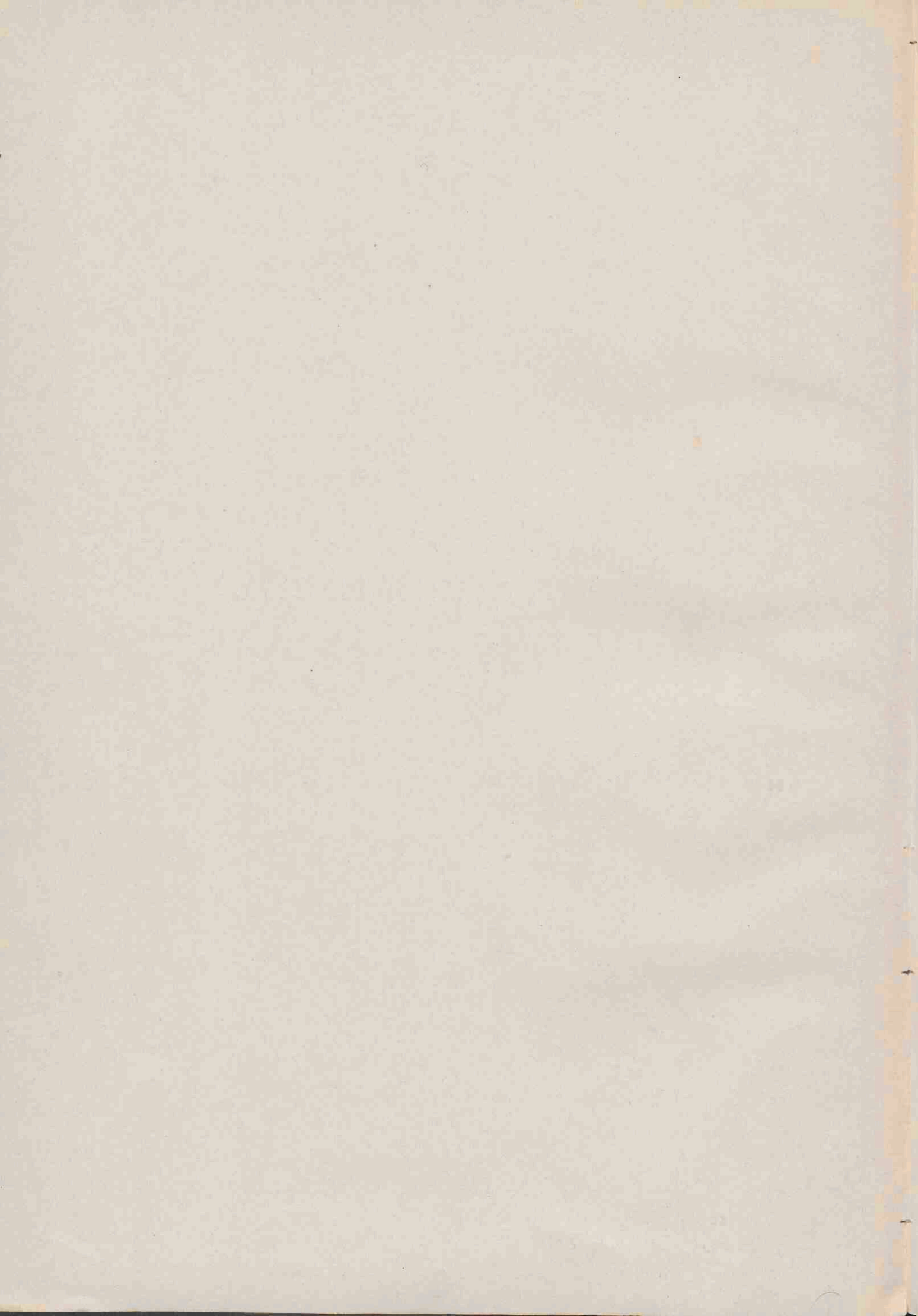
				Transport. . .	93 ¹ / ₂	uur.
12	Mei	1875.	Van Nentershausen naar Salzingen, langs Berka .	9		"
13	"	"	" Salzingen naar Meiningen, langs Wasungen (slot Landsberg en Jerusalem)	8		"
14	"	"	" Meiningen naar Eisfeld, langs Themar en Hildburghausen	10		"
15	"	"	" Eisfeld naar Cronach, langs Schalkau, Sonne- berg en Neuhaus.	9 ¹ / ₂		"
16	"	"	" Cronach naar Gefrees, langs Unter-Steinach en Markt-Schorgast	10		"
17	"	"	" Gefrees naar Redwitz, langs Weissenstadt en Wunsiedel	6		"
18	"	"	" Redwitz naar Mähring, langs Mitterteich en Tirschenreuth	8 ¹ / ₂		"
19	"	"	" Mähring naar Mies, langs de Oostenrijksche grens bij het Hochwald, Plan en Tschernoschim	9 ¹ / ₂		"
20	"	"	" Mies naar Nepomuk, langs Staab en Prestitz .	11 ¹ / ₂		"
21	"	"	" Nepomuk naar Strakonice, langs Gross-Bor en Katowice	8		"
22	"	"	" Strakonice naar Budweis, langs Wodnian en Pischtin	11		"
23	"	"	" Budweis naar Gmünd, langs Schweinitz, Grat- zen en Weissenbach.	10 ¹ / ₂		"
24	"	"	" Gmünd naar Brunn, langs Vittes en Göpfritz .	10		"
25	"	"	" Brunn naar Unter-Russbach, langs Horn en Meissau	10 ¹ / ₂		"
26	"	"	" Unter-Russbach naar Weenen, langs Stokerau, Korneuburg en Jedlersee	10		"
				Te zamen . .	235 ¹ / ₂	uur.

**Terugreis van Weenen naar Amsterdam, meerendeels
per spoor.**

- 7 Juny 1875. Vertrokken van Weenen, per spoor naar Gmunden aan de Traunsee, (8 uur) per stoomboot naar Ebensee, verder per omnibus naar Ischl.
- 9 " " Van Ischl per rijtuig naar Gosauschmiede, gewandeld naar de Gosausee heen en terug (1½ uur). Prachtig vergezigt op den berg Donnergogeln, per rijtuig van Gosauschmiede naar Gosaumühl, per bootje gevaren naar Hallstätt, terug naar Ischl
- 10 " " " Ischl per rijtuig naar St. Wolfgang, beklommen den top van den Schafberg, 5630 voeten. Verder naar St. Gilgen en per rijtuig naar Salzburg.
- 12 " " " Uitstapje van Salzburg naar Hellbrunn en Kapuzinerberg.
- 13 " " " Salzburg per spoor naar Hallein, gewandeld naar de Zoutgrot Durrenberg ($\frac{3}{4}$ uur) en verder naar Berchtesgaden (2½ uur).
- 14 " " " Berchtesgaden uitstapje per rijtuig naar de Königsee en St. Bartholomä. Terug naar Berchtesgaden. Voorts van daar langs den waterval Wimbachklamm naar Reichenhall en per spoor naar Salzburg.
- 15 " " " Salzburg naar Linz.
- 16 " " " Te Praag.
- 18 " " " Praag per spoor naar Dresden.
- 21 " " " Dresden per spoor naar Berlijn.
- 26 " " " Uitstapje naar Potsdam.
- 28 " " " Berlijn naar Hannover.
- 30 " " " Hannover naar Amsterdam.
-

BEELDEN VAN HET EILAND JAVA.

Lijst der Platen.

---

1. { Marine-hôtel, staande op het Molenvliet te Batavia.
2. { Gezicht op den weg te Tanah abang (Batavia).
3. { Gezicht op den weg van Kramat naar Meester Cornelis (Batavia).
4. { Gezondheids-etablisement Sindanglaja, 24 palen van Batavia.
5. { De Uitkijk, gelegen aan de rivier Tjiliwong te Batavia.
6. { Javaansche school te Soerabaja.
7. { De tuin (*kebon*) van Raden Saleh bij Meester Cornelis.
8. { De dessa Tosarie, op den weg van Pasaroean naar den Bromo.
9. { Tijgergevecht (*rampok*).
10. { Het kantoor der heeren Bähre & Kinder, te Batavia.
11. { Staljongen (*toekang rompoet*).
12. { Huishoudster (*njaai*).
13. { Oppasser bij den Resident (*Resident oppas*).
14. { Kippenkoopman (*toekang ajam*).
15. { Maleische jongen (*jongen*).
16. { Kar (*pedatti*), door ossen (*sappi's*), getrokken en met suikerriet (*teboe*) beladen.
17. { Draagkoets (*tandoe*).
18. { Rijtuig (*karetta*).
19. Oost-Indische vruchten.
20. { Tempoeran, gelegen aan de rivier de Toenseng (Samarang).
21. { Gezicht op Randosarie (Samarang).

22. { Zaagmolen van den Heer Pietermaat, bij Samarang.
23. { Dessa Tosarie, op den weg naar den vulkaan de Bromo, bij Pasaroean.
24. { Keizer (*Soesoehoenan*) van Solo of Soerakarta.
25. { De Soesoehoenan te paard.
26. { Het Blaauwwater (*Banjoe biroe*).
27. { Javaansch huisgezin (*famili*).
28. Het hof van Djokjokarta onder Sultan Hamangkoe Boewono VI (23 portretten).
29. { De Prinsen van Solo of Soerakarta.
30. { De Keizerlijke danseressen (*serimpi's*).
31. { Dansmeid (*rongking*) en muzikant (*moesikan*).
32. { Winkeltje (*warong*).
33. { De suikerfabriek Karang anom, in de residentie Soerakarta. Eigenaar de heer A. R. Dézentje.

1. Fregatschip, met verklaring der seinvlaggen en der tuigaadje.
2. { De eilanden Porto Santo en Madeira.
- 2*. { Logplankje.
- 2**. { De zuidzijde van het eiland Amsterdam.
3. { Het eiland Pandita.
- 3*. { De Tafelhoek van 't eiland Balie.
- 3**. { Poelo Gilboan of het Duiveneiland.